

ÇÖZÜMLER

1. Soruda resme farklı yönlerden bakılabilir ve bunu zihninde canlandırabilen sorulmaktadır. Bu ise görelî düşünceyi gerektirir. Görelî düşünce kişiye, yere ve zamana göre değişen olaylar ve kavramlar ise ancak soyut işlemler döneminde kazanılır. Görelî düşünce yön kavramları içinde geçerlidir. Bir resimde soldakinin sağda, sağdakinin solda olacağını bilmekte görelî düşüncedir.
Cevap E
2. Soruda verilen olayda Elvan'ın olayları yalnızca tek yönlü (Görme - İşitme) veya geçirdiği yaşıtlara bağlı olarak düşünemediği görülmektedir. Bu düşünce tarzında işlem öncesi dönemde görülen özelden özele akıl yürütmez. Bu düşünce tarzı "Yanlış bağdaştırma" gibi tamamen mantık dışı değildir. Öte yanda tümevarım veya tümdengelim gibide tam mantık içerdiği de söylenemez.
Cevap D
3. Nalan'ın bildiği sayıları kullanarak işlemi yapmaya çalışmasında ortaya çıkan hatanın kaynağı özümsemesidir. Özümseme, Piaget'e göre yeni bir bilgi girişinde zihnin dengesizliğini var olan şemalarını kullanarak gidermesidir. Nalan, önceki şemalarını kullanarak sadece iki sayıyı yan yana getirmeyi toplama zannetmektedir.
Cevap C
4. Mahmut'un içinde bulunduğu "aile" grubunun isteklerini karşılamak için çalışması, onun ahlaki evrelerde kişiler arası uyum (iyi çocuk) evresinde olduğunu göstermektedir. Bu evrede çocuklar büyüklerini, otoriteleri memnun edecek şekilde davranırlar. İyi niyetlidirler. İyi davranarak tasvip (kabul) görme arzusu ağır basar.
Cevap A
5. İşlem öncesi dönemde olan Kiraz'ın dünyanın oluşumunu aynı güneşin doğuşunda olduğu gibi doğal bir şekilde gerçekleştirebileceğini anlayamaması, yani yapaycılık düşünce tarzını göstermesi söz konusudur.
Cevap B

KPSS

6. Freud'un psiko seksüel dönemlerinden anal dönemin en temel özelliği çocuğun hayatında ilk kez (tuvalet ihtiyacında bile olsa) kendi kendini tutabilmesi ve kendi kaslarına emir verebilmesi söz konusudur. Yani bu dönemde bireyin gösterdiği en önemli yeti otokontrolüdür. Çünkü tuvalet kaslarına emir vermeyi becerebilen çocuğun bu anlamda bir çok otokontrol sistemi geliştirdiği bilinmektedir.
Cevap C
7. Somut işlemler döneminde bir çocuğun bilişsel gelişim açısından tümevarımsal düşünce ve tümdengelsel düşünce yaptığı bilinmektedir. Bu iki düşünce tarzının olması mantıksal düşüncenin de olduğunu göstermektedir. Öte yandan hipotezlerle, varsayımlarla, çözümler önerileri ile düşünülme olan hipotetik düşünce ve olaylara benim açımızdan değil de başkalarının açısından bakmak olan izafi, göreceli düşüncede soyut işlemler döneminde görülebilmektedir.
Cevap D
8. Telegrafik konuşma ek edat bağlaç olmadan bebeklerin 18-24 ay aralığında kullandığı iki-üç kelimeden oluşan cümle yapısıdır. Benmerkezi dil çocuğun kendi görüşlerini başkası üzerinden aktarmasıdır. İfade edici dil, çocuğun anladıklarını aynı zamanda söyleyebilmesidir. Aşırı kurallaştırma, çocuğun özel davranması gerekirken genelleme yapmasıdır. Eksik kurallaştırma ise genellemesi gereken bir kuralı sadece özel bir durum için kullanmasıdır. Yukarıda Emel genel olarak yerdeki hiçbir yiyeceği almaması gerektiğini anlayamayıp sadece parkta düşen yiyeceklerin alınmayacağını ifade ederek eksik kurallaştırma yapmıştır.
Cevap C
9. Esra'nın marketten balon ve çikolata alıp parasını vermemesinin nedeni her şeyin kendine ait olduğu benmerkezi düşüncesinden kaynaklıdır. Alışveriş merkezinin öndeki palyaço kıyafetlerine yoğunlaşmış elindeki dondurmayı düşürmesi iki noktaya aynı anda dikkat edemediğini gösterir ki bu duruma odaklanarak uzaklaşma denir.
Cevap D
10. Bireyin nereye yöneleceğinin ailesi tarafından belirlendiği, onun adına karar verildiği kimlik türü ipotekli (bağlanmış) kimliktir. Kişinin kendi özelliklerinin farkına vararak kararlarında netleşmesi ise başarılı kimliği göstergesidir. Hüseyin de önce ailesinin isteği doğrultusunda dış hekimliğini daha sonra ise kendi kararı ile tiyatro bölümünü seçmiştir.
Cevap E

1

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

Eğitim Bilimleri

11. Birinci madde pozitif korelasyon olup doğru orantı gerektirir. İkinci madde negatif korelasyon olup ters orantı gerektirir. Üçüncü madde nötr korelasyon olup ilişkisizlik gösterir. Bunlara ait doğru şekil sıralaması E seçeneğinde verilmiştir.
Cevap E
12. Çocuğun doğum sırasında annesini kaybetmesi temel güveni kazanamamasına neden olmuştur. Ancak bu duyuguyu ikinci öğretmenin kendisi ile ilgilenmesi sonucunda, başarıyı ve dolayısıyla daha önce atlatamadığı güven krizini atlatmasına neden olup içinde bulunduğu başan dönemini de sağlıklı atlatacağıdır. Başarısının güveni ve girişimi etkilemesi yani gelişimin bir alanının diğer alanlarını etkilemesi ise bütünlük ilişkisine ilgilidir.
Cevap D
13. Refleks ve içgüdü kavramlarıyla ilgili olarak "A-C-D-E" seçeneklerinde verilen "İçgüdüler ve refleksler doğuştandır; içgüdüler otomatik eğilimlidir; Refleksler basit içgüdüler karmaşık davranışlardır; içgüdüler türün tüm üyelerince aynı şekilde ortaya çıkarlar" ifadeleri seçeneklerde doğru olarak verilmiştir. Fakat "B" seçeneğinde belirtilen "Refleksler türe özgü davranışlardır" yargısı yanlıştır. Çünkü refleksler türe özgü değildir. Türe özgü olma özelliği reflekslerin değil, içgüdünün özelliğidir.
Cevap B
14. Meltem'in yaşadığı durum ileriye bozma yani ileriye ket vurma kavramıyla açıklanır. Çünkü; Öğrenme psikolojisi dersinden sonra gelişim psikolojisi dersine giren Meltem ders sonunda verilen pekiştirme testinde gelişim psikolojisi ile ilgili bilgileri karıştırdığını fark etmiştir. Bu durum önceki öğrenmenin (öğrenme psikolojisi) yeni öğrenmeyi (gelişim psikolojisi) karışırması ve zorlaştırmasıdır. Örneğin; birey daha önce iyi bildiği bir şarkının sözlerinden dolayı yeni öğrendiği şarkının sözlerini karıştırmaktadır. Ya da bir öğrencinin 23 Nisan çocuk bayramında sürekli olarak önceki yıl okuduğu şiiri hatırlaması nedeniyle, bu yılki törende okuyacağı şiiri öğrenmekte zorlanması bu duruma örnektir.
Cevap B

KPSS

15. Habercilik, koşullu bir uyarıcının koşulsuz bir uyarıcının geleceği veya geride kaldığına yönelik bir beklenti oluşturmaktadır. Bu nedenle sorunun "A-C-D-E" seçeneklerinde habercilikten söz edilebilir ve örnek olarak gösterilebilir. Fakat; Teneffüste olan öğrenciler için çalan zil dersin başladığının habercisidir ifadesi habercilik değildir. Çünkü bu örnekteki koşullu uyarıcı olan zil, koşulsuz uyarıcının (et-ödü) geleceğini haber vermektedir. Ya da tehlikenin geçtiğinin habercisi değildir. Bu nedenle "B" seçeneğinde habercilikten söz edilemez.
Cevap B
16. Çocuğuna tuvalet alışkanlığı kazandırmak isteyen bir anne önceleri çocuğun her tuvaletini söylemesinde, daha sonra onu belli aralıklarla pekiştirerek tuvalet alışkanlığı kazandırmıştır. Bu durum kademeli yaklaşıma örnek olarak gösterilir. Çünkü çocuğun davranışı kademeli yaklaşıma yoluyla biçimlendirilmiştir. Davranış kademeli yaklaşma yoluyla biçimlendirilmektedir (Skinner, 1971). Örneğin, bir öğrenciden bir konuda üç cümlelik paragraf yazması istenildiğini düşünelim. Bu işi yapabilmeyen birçok basamağı vardır. Öncelikle öğrencinin durumu kavraması, başlıkları, destekleyici cümleleri, sonuç cümlelerini oluşturmaları gerekir. Bunların yanında çok iyi dil bilgisine ve cümleleri anlamlı bir şekilde oluşturabilecek becerilere sahip olması gerekir. Eğer öğretmen bu tür beceri gerektiren bir dersi anlatırken öğrencilerinden bir paragraf yazmalarını isteyip ona göre not verecek olursa öğrencilerin çoğu başarısız olacaktır. Bunun yerine öğretmen yapılacak çalışmayı adım adım ilerletirse öğrenmelerini daha iyi sağlayacaktır. Adım adım giriş, gelişme, sonuç cümlelerinin nasıl yazılacağı, paragraf, içerik ve dil bilgisi kurallarını vererek bu süreci öğretmelidir. Kademeli yaklaşımda önemli olan temel nokta öğrencilere yeni şeyler öğretirken her basamak sıralı bir şekilde geçilmesi ve öğrenciler her basamakta güdülenmeli, geri bildirim, pekiştirme verilmelidir.
Cevap D
17. Psikiyatride korkuların (fobiler) tedavisinde sistematik duyarısızlaştırma olarak adlandırılan bir yöntem kullanılmaktadır. Yiğit'in örümcek korkusu da sistematik duyarısızlaştırma yöntemi kullanılarak yok edilmiştir. Sistematik duyarısızlaştırmada amaç, korkulan ya da endişe duyulan nesne ile kişiyi kademeli olarak karşı karşıya getirmek ve korkulan nesneyi sıradanlaştırarak kişiyi duyarısızlaştırmaktır. Bu durum genelleştirildiğinde kişinin bazı konularda duyarısızlaşması isteniyorsa kişi sık sık duyarısızlaştırılmak istenen nesne ile karşı karşıya getirilir ve böylelikle kişinin o nesneye duyarısızlaşması sağlanır. Soruda ise Yiğit'in örümceklerin de içinde bulunduğu çizgi filmleri arkadaşlarıyla birlikte izlemesinin sağlandığı, daha sonra tarlada çalışan insanların yanına götürülerek tarladaki insanlara örümceğin herhangi bir zarar vermediği gösterilmiştir.
Cevap C

ÇÖZÜMLER

18. Kurum müdürünün işçilerle yaptığı konuşmada onlara belli bir maaş verildiğini söylemesi sabit aralıklı pekiştirme ile açıklanırken, maaşın dışında işçilerin gösterecekleri performansa bağlı olarak çeşitli zamanlarda, sürpriz niteliğinde ödüllendirmeler yapılacağını söylemesi ise değişken zaman aralıklı pekiştirme.
- Cevap E**
19. Betül'e okulun mezuniyet töreninde okul birincisi olduğu için plaket verilmesi simgesel ödülle pekiştirme. Okul aile birliğinin Betül'ü beş günlük tatil ile ödüllendirmesi ise etkinliksel pekiştirme. Simgesel Ödülle Pekiştirme (Sembolik Pekiştirme): İstenilen tepkileri ortaya koyan öğrencilere afetin, seker, oyun gibi uyarıcılar yerine pekiştirici olarak puan, fiş, boncuk, çiçek figürü, yıldız, marka, para, plaket gibi nesnelere verilmesi esasına dayanır. Öğretmen bir öğrenciyi istenilen her davranışı (söz isteyerek konuşmak) gösterdiğinde birer marka verir ve her on marka birliğinde ödül verir. Aynı zamanda öğrencilerde sosyal davranışların geliştirilmesinde etkilidir.
- Cevap C**
20. Skinner'e göre istenmeyen davranış çocuğun içinde bulunduğu gelişim döneminin bir özelliği ise yapılması gereken istenmeyen davranış ortadan kalkıncaya kadar beklemektir. Bu nedenle özerklik ve ergenlik döneminde anne babaların kullanması gereken davranış kontrol tekniği sabırla beklemektir.
- Cevap A**
21. 17 Haziranda girdiği sınavdan çok iyi bir sonuç alan Merve bu olaydan sonra bilet alırken son iki rakamın 17 olmasına özen göstermiştir. Otobüs yolculuğu yaptığında 17 nolu koltuğu tercih etmiş; hatta diğer günlerde yolculuk yapmamış 17 ile biten bilet yoksa bilet almamaktadır. Merve'nin bu davranışı batıl davranış kavramıyla açıklanır. Batıl davranışta organizma bir davranışı yaptığı sırada, o davranışla ilgili olmasına rağmen bir pekiştirici alırsa almış olduğu bu pekiştirici davranışla ilişkilendirir ve o davranışı yapma eğilimini gösterir.
- Cevap D**
22. Annesi ve babası resim öğretmeni olan Alper, ailesi tarafından Güzel Sanatlar Lisesi'nin resim bölümüne kayıt yaptırabilmek için kendisinin de istekli olduğu eleme sınavına katılır ve başarılı olur. Bu durum Thorndike'nin hazırbulmuşluk ilkesiyle açıklanır. Hazırbulmuşluk ilkesine göre:
- Kişi etkinlik göstermeye hazırsa, etkinliği yapması mutluluk verir.
 - Kişi etkinlik göstermeye hazırsa, fakat etkinliği yapmasına izin verilmezse, bu durum bireyde kızgınlık yaratır.
 - Kişi etkinlik yapmaya hazır değil ve etkinlik yapmaya zorlanıyorsa kızgınlık duyar.
- Cevap B**

KPSS

23. Psikoloji dersinde kopya çeken ve yüksek not alan öğrencinin fizik dersinde de kopya çekmek istemesi tepki genellemesi ile açıklanır. Tepki genellemesi organizmanın aynı uyarıcı olmak şartıyla verdiği tepkiyi tekrar vermesidir. Örneğin odasını topladığı için annesi tarafından teşekkür edilen bir çocuk odasını toplamaya devam edecektir (benzer tepkiler). Tepki genellemesi uyarıcı genellemesi ile karıştırılabilir. Uyarıcı genellemesi organizmanın; koşullandığı durumlara benzer durumlara da aynı davranışı göstermesidir. Örneğin yaşlı bir teyzeyle yer veren bir çocuk takdir edilmişse gördüğü diğer yaşlılara da yer verecektir.
- Cevap B**
24. Soruda Ali'nin muhabbet kuşunu seyrederken rüzgarın etkisiyle açığa çıkan kapının çarpması sonucu korku yaşayarak annesine gitmesinden söz edilmektedir. Bu durum bir korku şartlanmasdır. Korku şartlanması nötr bir uyarıcının korkuya neden olan şartsız uyarıcıyla eşleşmesidir. Bu nedenle Ali'nin yaşadığı durum "B" seçeneği ile açıklanırken diğer seçeneklerden söz edilemez.
- Cevap B**
25. Tarih dersinde kopya çeken bir öğrenciyi, gözetmen öğretmenin görmesine rağmen görmezden gelmesi olumlu pekiştirme. Olumlu pekiştirme ortama konulduğunda davranışların yapılma sıklığını artıran uyarıcıdır. Tarih dersinde kopya çeken öğrenciyi gözetmen öğretmenin görmezden gelmesi sonucu öğrenci olumlu pekiştirilmiştir. Dolayısıyla bu öğrenci kopya çekme davranışını devam ettirecektir.
- Cevap C**
26. Selma'nın, akşam hava almak için çıktığı balkonda; karşı apartmanın balkonunda asılı olan elbiselerin rüzgarın etkisiyle sallanan gölgelerini hırsıza benzetmesi sonucu ürkmesi bir psikolojik illizyondur. Psikolojik illizyon kişinin psikolojik durumunun etkisiyle var olan bir uyarıcıyı yanlış anlamasıdır. Psikolojik illizyonda herkes aynı şekilde yanılmaz. Psikolojik illizyon kişiden kişiye değişir. Yani rüzgarın etkisiyle sallanan elbiselerin gölgesini herkes hırsıza benzetmez.
- Cevap C**

3

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

Eğitim Bilimleri

27. Soruda açıklaması yapılan kavram yürütücü kontrolüdür. Yürütücü kontrol daha farklı bir ifadeyle şöyle açıklanır. İçsel bilişsel süreçlerimizi nasıl kontrol ederiz? Bilgiyi işleme sürecinde öğrenmenin bu yönünü açıklamada kullanılan kavram ' yürütücü kontrol' dür. Yürütücü kontrol sistemi, bireyin kendi öğrenmesinin iki temel yönünü kontrol etmesini sağlamaktadır. Bunlardan biri güdüsel süreçlerin kontrolü, diğeri ise, bilgiyi işleme ile ilgili olan tüm süreçlerin kontrolüdür. Yani bilginin alıcılardan duygusal kayıta, oradan kısa süreli belleğe, oradan uzun süreli belleğe ya da tepki üreticilere verilmesi ve bilginin uzun süreli bellekten geri getirilmesindeki tüm bilişsel süreçlere rehberlik edip bunları kontrol eder.
- Cevap A**
28. Soruda amaçlı davranış sorulmaktadır. Sorunun seçenekleri incelendiğinde "A-B-C-D" seçeneklerinde amaçlı davranış örnekleri görülmektedir. Fakat "E" seçeneğinde belirtilen "Bölme işlemi yapan bir öğrencinin yanlış toplama sonucu yanlış yapması" ifadesinde bir amaçlı davranıştan söz edilmemektedir. Yani yanlış toplama işleminden dolayı problemin sonucunu yanlış bulma bir amaçlı davranış olamaz.
- Cevap E**
29. Parkta oyun oynarken salıncak sırasında bekleyen Ömer, salıncaktan düşen ve canı acıyan birini görünce salıncığa binmekten vazgeçmiştir. Bu durum dolaylı ceza ile açıklanır. Dolaylı ceza gözlenen bireyin davranışlarının cezalandırılmasının, diğerlerinin de benzer davranışlarda bulunmasını engellemesidir. Dolayısıyla Ömer modelin cezalandırılması sonucu dolaylı olarak kendisinde salıncığa binmekten vazgeçmiştir.
- Cevap C**
30. Ocaktaki yemek tenceresiyle oynayan beş yaşındaki Kamber eli yanınca, artık ocakta duran hiçbir şeye yanaşmamaktadır. Kamber'in elini yakmış olduğunu gören üç yaşındaki kardeşi Elif'te ocakta yemek olduğunda ocağa yanaşmamayı tercih etmektedir. Bu örnekte Kamber'in elini yakması I.tip cezadır. I.tip ceza olumsuz uyarıcının doğrudan bireye uygulanması ya da verilmesidir. Kamber'in kardeşi Elif'in ise abisi Kamberi gözlemesi sonucu ocağa yaklaşmaması ise dolaylı bir öğrenmedir.
- Cevap D**
31. Onur'un yeni bir ilde yaşamaya başladıktan sonra bir çok olumsuz davranışının gözlenmesi sosyal öğrenmenin karşılıklı belirleyicilik kavramıyla açıklanır. Karşılıklı belirleyicilik şu şekilde açıklanır. Bandura'ya göre bireysel faktörler, bireyin davranışı ve çevre, karşılıklı olarak birbirlerini etkilemekte ve bu etkileşimler bireyin sonraki davranışını etkilemektedir. Davranış çevreyi; çevre ise davranışı değiştirir. Yine, çevre bireysel özellikleri değiştirebileceği gibi bireysel özellikler de çevreyi değiştirebilir. Birey, davranış, çevre, birbirlerini etkileyerek bireyin bir sonraki davranışlarını belirlemelerine rağmen her zaman bütün olaylarda her biri aynı etkiye sahip değildir. Örneğin çok gürlü bir çevre, davranış her şeyden daha çok etkileyebilir. Sonuç olarak bireyin gelecek davranışları, çevre, davranış ve bireysel özellikleri tarafından belirlenmektedir. Bu nedenle sorunun doğru cevabının karşılıklı belirleyicilik olduğunu söyleyebiliriz.
- Cevap C**

KPSS

32. Hababam sınıfının fizik hocası sınıfa girer girmez, çıkarın kağıtları yazılı yoklama yapacağım deyince tüm sınıfın itirazı ile karşılaşır. Bu durum pekiştirme tarifelerinden değişken aralıklı tarife ile açıklanır. Değişken aralıklı tarife pekiştiricinin ne zaman geleceği belli olmadığından sürpriz niteliğindedir. Hababam sınıfı içinde sınav sürpriz niteliğindedir. Çünkü ne zaman sınav yapılacağı belli değil.
- Cevap B**
33. Soruda Emine Hanım'ın buluşuk makinesiyle ilgili deneyiminden ve komşusu Hatice Hanımla yeni aldıkları fırını çalıştırma şekillerinden söz edilmektedir. Bu durum Thorndike'nin öğrenme ilkelere öğrenci özellikleriyle açıklanır. Çünkü sorunun "A-B-C-E" seçeneklerinde geçen ifadeler soruda anlatılan durumu örnekleyen kavramlar değildir.
- Cevap D**
34. Dershanenin 3. katında ders işlerken teneffüs saatlerinde 4. kattaki kantine giden öğrenci ve öğretmenler bir süre sonra dersleri 5. katta işlemeye başlamışlardır. Bu andan itibaren ilk başta öğrenci ve öğretmenlerin sıklıkla teneffüste kantine gitmek için üst kata yönelik daha sonra bir alt kattaki kantine gittikleri görülmüştür. Bu durum negatif transferdir. Çünkü negatif transferde önceki öğrenmelerin (3. kattan 4. kata kantine gitme) sonraki öğrenmeleri zorlaştırması (5. kata dersten çıkınca 4 kata kantine değil de bir üst kata gitme) durumu söz konusudur.
- Cevap D**
35. Öğrenme yaşantı ürünün kalıcı izli davranış değişikliğidir. Sorunun seçeneklerine bakıldığında "A-B-C-E" seçeneklerinde öğrenme ürünün davranışlardan söz edilmektedir. Fakat "D" seçeneğinde belirtilen atışlanan Esmer'in sayıklaması öğrenme ürünün olan davranış değil, hastalık sonucu meydana gelen geçici davranıştır.
- Cevap D**
36. Soruda özellikle öğrencilerin kendilerine aktarılan bilgi öğelerini algılamalarının temel gerekçelerinden biride o bilginin öğrencinin ihtiyaçlarını karşılar nitelikte olması olduğu belirtilmiştir. Bilgi öğrencinin bilgi ve yetenekleriyle birlikte bir de ihtiyaçlarını karşılar nitelikte olursa öğrencinin onu elde etme çabası artacaktır denilerek öğrenmeye etki eden faktörlerde güdüleme üzerinde durulmuştur.
- Cevap C**
37. Hangi grubun daha başarılı olacağına yönelik soruya sınıfın çoğunluğunun birinci grup cevabı vermesinin sebebi öncelik etkisidir. Öncelik etkisi (İlk İzlenim Etkisi): Sosyal psikolojide, bir insana ilişkin ilk izlenimlerin, o insanın sonraki davranışlarını bu ilk izlenimle tutarlı bir tarzda yorumlama eğilimi. Başkaları hakkında edinilen ilk bilgiler, sonradan edinilen bilgilerden daha ağırlıklı bir önem taşır.
- Cevap E**

Eğitim Bilimleri

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

4

ÇÖZÜMLER

38. Sorunun seçeneklerine bakıldığında "A-B-D-E" seçeneklerinde organizmayı harekete geçiren güç içsel süredir. Fakat okul birincisi olmak için çalışmada organizmayı harekete geçiren güç dış kaynaklıdır. Çünkü okul birincisi olmak için ders çalışma sürecinde birden çok dış faktör yer almaktadır. **Cevap C**
39. Soruda pekiştirici artışa davranışın yapılma hızının arttığı görülmektedir. Bu durum Hull'un kuramının temel kavramlarından Crespi Etkisi ile açıklanır. Crespi Etkisi: Pekiştirimin gücü ne kadar fazlaysa tepki o kadar kuvvetli olur. **Cevap C**
40. Bilgiyi işleme kuramına göre belleğin bilgiyi işleme aşamalarının sırası "D" seçeneğinde belirtildiği gibidir. **Cevap D**
41. Sorunun "B-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen ifadeler kısa süreli belleğin özellikleri arasında yer alır. Fakat "A" seçeneğindeki "bilgilerin işlem basamaklarına ayrıldığı bellek" ifadesi yanlıştır. Çünkü bilgilerin işlem basamaklarına ayrıldığı bellek uzun süreli bellek türlerinden işlemsel belleğin bir özelliğidir. **Cevap A**
42. Duyusal/hümanist öğrenme kuramının ilkelerini benimsemiş öğretmen davranışları için "A-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen davranışlar gözlenir. Fakat "B" seçeneğinde belirtilen sempatik kurma davranışını göstermesi beklenmez. Çünkü sempatik kurma bireyin kendini karşısındaki insanın yerine koyamaması, onun davranışlarını aynen yapması yada taklit etmesi demektir. **Cevap B**
43. Sorunun "A-B-C-D" seçeneklerinde ölçme işlemi yapılmıştır. Fakat "E" seçeneğindeki Aysel boyu 1.72 cm olduğu için polis akademisine kabul edilmiştir ifadesi bir değerlendirme işlemidir. Çünkü Aysel'in boyunun 1.72 cm olması belirlenen ölçütü geçtiğini bu nedenle polis akademisine kabul edildiğini göstermektedir. **Cevap E**

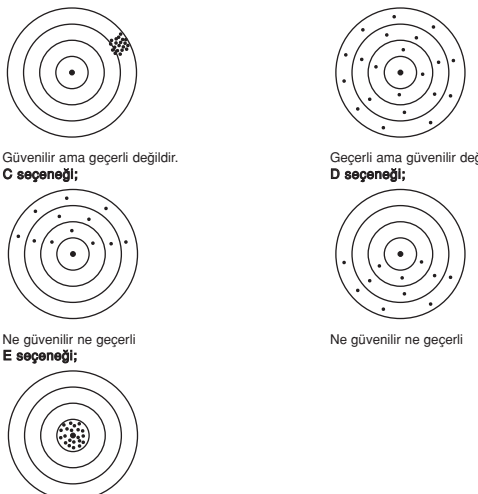
KPSS

44. Sorunun "A-B-D-E" seçeneklerinde mutlak değerlendirme yapılmıştır. Çünkü değerlendirmede kullanılan ölçütün mutlak olması durumunda yapılan değerlendirmeye mutlak değerlendirme denir. Sorunun "C" seçeneğinde ise Ali, matematik problemlerinin çözümünde sınıfla aynı başarı düzeyini gösterdiği belirtilmektedir. Burada Ali'nin başarısıyla sınıf başarısının karşılaştırılması yapılmıştır. Bu nedenle bağıl ölçüt kullanılmıştır. Bağıl ölçütle yapılan değerlendirmeye ise bağıl değerlendirme denir. **Cevap C**
45. I. Samsun'da en çok tüketilen balık hamsidir. Bu örnek bir sıralama ölçeği örneğidir. Çünkü nesnelere, varlıklara azlık-çokluk, büyüklük-küçüklük, sırasına göre sıralanıyorsa buna sıralama ölçeği denir. II. Karadeniz bitki örtüsü orman olan bölgelerimizdendir. Bu örnek bir sınıflama ölçeğidir. Çünkü varlıkları belli özelliklerine göre sınıflanan ölçeklere sınıflama ölçeği denir. Bu örnekte bölgelerimiz sahip olduğu bitki örtüsüne göre sınıflandırılmıştır. Örneğin; Akdeniz bölgesi maki bitki örtüsüne, Karadeniz orman bitki örtüsüne, İç Anadolu Bozkır bitki örtüsüne sahiptir dedimizde sınıflama ölçeği kullanılmış oluruz. III. Rıza'nın biyoloji notu 100 üzerinden 55'dir. Bu örnek bir eşit aralıklı ölçektir. Çünkü eğitim alanındaki ölçmeler izafi sıfır noktasına sahip olduğu için eşit aralıklı ölçekle açıklanır. **Cevap E**
46. Ahmet Bey'in öğrencilerin %50'sinin başarısız olduğunu görmesi üzerine öğrenci puanlarının aritmetik ortalamasını hesaplaması ve her öğrenciyi ortalamasının %10'u oranında puan vermesi sabit hatadır. Sabit hatalar ise ölçme aracının geçerliliğini düşürür. Not: Eğer Ahmet Bey öğrencilerine aldıkları puanların %10'u oranında puan verseydi sistematik hata olurdu. **Cevap C**

5

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

Eğitim Bilimleri

47. Soruda verilen metaforların anlamlarını şu şekilde açıklayabiliriz. **A seçeneği;** **B seçeneği;**
-
- Cevap A**
48. Bu soru bilişsel alanın üst düzey davranışlarını ölçmek amacıyla sorulmuştur. Sorunun "A-B-C-D" seçeneklerinde geçerlik katsayısıyla ilgili yorumlar doğru ifadelerdir. Fakat; "E" seçeneğinde belirtilen herhangi bir ölçme aracının geçerliliğini belirleme çalışmasında sayılan ölçütlerden hangisinin kullanılması gerektiğine kolayca verilen bir yanıt yoktur. Aynı durumda kullanılabilecek çeşitli geçerlik katsayıları olabilir ifadesi geçerlilik için değil, güvenilirlik için yapılacak yorumlardan biridir. Çünkü araştırmacı; araştırma problemi, kullanılacak ölçek, toplanacak veri türü ve yanıtlardaki olası objektifliğe göre birden fazla, çeşitli güvenilirlik sinamalarını gerçekleştirmelidir. **Cevap E**

KPSS

49. Mahmut Bey testin amacını öğrenme eksiklerini belirleme olarak belirlemiş ve maddelerin düzeltmesini yaptırmak amacıyla Murat Bey'e inceletmiştir. Ölçme aracını boşluk doldurma testi olarak belirlemiş ve madde türü olarak da ise 40 soruluk boşluk doldurma olarak ifade etmiştir. Fakat; Mahmut Bey soruların güçlüğüne belirleme yönünde bir davranışta bulunmamıştır. **Cevap D**
50. Bir ölçme aracının seçenekli olması demek doğru-yanlış, çoktan seçmeli ya da eşleştirme tipi sınav olması demektir. Buradan hareketle bu sınavlarda şans başarısının düşük olduğu ve puanlamasının yazılı ve sözlü sınavlara göre objektif olduğu söylenir. Fakat bu sınavların tamamının üst düzey davranışları ölçtüğünü ve hazırlanmasının kolay olduğunu söyleyemeyiz. Çünkü doğru yanlış sınavları bilgi ve hatırlama düzeyinde kalırken, çoktan seçmeli sınavlar sentez düzeyinde yetersiz kalmaktadır. **Cevap D**
51. 51. Sorunun seçeneklerindeki yorumları yapabilmek için "A-B-C-E" seçeneklerinde standart sapma güvenilirlik arası ilişkiye "D" seçeneğinde ise program ve ölçme dersinin standart hatalarına bakılması gerekir. Buradan hareketle; **A seçeneği;** sınıf yönetimi dersinin puan dağılımı daha heterojendir. Çünkü standart sapma büyüdükçe heterojenlik artar. **B seçeneği;** Ölçme değerlendirme dersinde sınav sonuçlarına daha az hata karşmıştır. Çünkü güvenilirlik arttıkça ölçme sonuçlarına karşın hata miktarı azalır. **C seçeneği;** Sınıf yönetimi dersinde ölçme sonuçlarına daha çok hata karşmıştır. Çünkü güvenilirlik küçüldükçe ölçme sonuçlarına karşın hata miktarı artar. **D seçeneği;** Program ve ölçme dersine karşın hata miktarı eşit değildir. Eşit miktarda hata karşılabilemesi için program ve ölçme dersinin standart sapma ve güvenilirlik katsayılarının eşit olması gerekir. Dolayısıyla "D" seçeneğindeki yorum yapılamaz. **E seçeneği;** Rehberlik dersinde yapılan ölçme, sınıf yönetimi dersine göre daha güvenlidir. Çünkü rehberlik dersinin güvenilirlik katsayısı sınıf yönetimi dersinden daha büyük, standart sapması ise daha küçüktür. **Cevap D**
52. Bir puan dağılımının medyanı hesaplanırken tabloya bakılır eğer yığılmalı (toplama) frekans verilmişse yığılmalı frekans sütunu oluşturulur. Yığılmalı frekans sütunu verilmişse $n/2$ formülü kullanılarak frekanslar toplamının yarısı alınır ve çıkan sonuç yığılmalı frekans sütununda ilk hangi satırda yakalanırsa, o satır ortancanın bulunduğu puan aralığı olarak kabul edilir. Yani; $N/2=90/2$ $N/2=45$ bulduktan sonra yığılmalı frekans sütununda yer alan en küçük değerden başlanarak örneğin 2'nin içinde 45 var mı? 7'nin ,17'nin,22'nin,27'nin,37'nin,59'un içinde 45 var mı? diye sorulduğunda 59'un içinde 45 yakalanmaktadır. İlk yakaladığımız yığılmalı frekans sütununun sahip olduğu puan aralığı (49-54) yada bu puan aralığının orta noktası medyan olarak kabul edilir. **Cevap A**

6

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

ÇÖZÜMLER

53. Bu tarz sorularda frekans tablosunda grup aralığı sütununa dikey olarak bakılır ve grup aralığındaki puanlar kaçar kaçar azalıyor ya da artıyorsa ona göre grup aralık katsayısı tespit edilir. Bizim sorumuzda grup aralık katsayısı 6'dır. Çünkü puan aralığındaki sayılar 6'şar 6'şar artmaktadır.

Cevap C

54.

Grup aralığı	Frekans	Yığılma frekans	Xo	f.Xo
85-90	2	2	87,5	175
79-84	5	7	81,5	407,5
73-78	10	17	77,5	775
67-72	5	22	69,5	347,5
61-66	5	27	63,5	317,5
55-60	10	37	57,5	575
49-54	22	59	51,5	1133
43-48	6	65	45,5	273
37-42	7	72	39,5	276,5
31-36	7	79	33,5	234,5
25-30	11	90	27,5	302,5

Yukarıdaki tabloda f.Xo toplamı: 4817

Frekanslar toplamı:90

Aritmetik ortalama= f.Xo/N

= 4817/90

= 53,52

Mod= En yüksek frekansa sahip olan puan aralığının orta noktasıdır. Dolayısıyla; Mod= 51,5
Medyan= 52. sorunun çözümünde de görüldüğü gibi medyan 49-54 puan aralığının orta noktası olan 51,5

Buradan hareketle; mod, medyan, aritmetik ortalama ilişkisine bakarak; "A-B-D-E" seçeneklerindeki yorumları yapamayız. Fakat aritmetik mod ve medyandan büyük olduğu için sağ çarpık dağılım yorumu yapılabilir.

Cevap B

55. Sorunun "A-B-D-E" seçeneklerinde değerlendirme ölçütü kullanılmıştır. Fakat "C" seçeneğindeki "KPSS" de genel yetenek netlerinin 0,3 puanla, eğitim bilimleri netlerinin 0,4 puanla çarpılması bir değerlendirme ölçütü değildir. Sadece ölçme kuralıdır.

Cevap C

KPSS

56. • Akriba evliliğinin sakıncaları ile ilgili bilgi toplar ve sunar.
• Akriba evliliğinin olumsuz sonuçlarını yakın çevresiyle paylaşır ve tartışır.
• Genetik hastalıkların teşhis ve tedavisinde bilimsel ve teknolojik gelişmelerin etkisini araştırır ve sunar.

Elif öğretmenin yukarıdaki kazanımların öğrenciler tarafından ne kadar kazanıldığını belirlemek için kullanabileceği en uygun değerlendirme türü performans değerlendirmedir. Performans değerlendirme öğrencilerin bilgi ve becerilerini ortaya koyarak oluşturdukları cevap ve ürünlerin değerlendirilmesidir. Ayrıca yukarıdaki kazanımların ne derece kazanıldığını belirlemek için performans değerlendirme araçlarından rubrikler kullanılacaktır. Rubrikler ise bu kazanımları ölçmede en uygun ölçme araçlarıdır.

Cevap D

57. Sorunun "A-C-D-E" seçeneklerinde verilen ifadeler portfolyonun amaçlarıdır. Fakat "B" seçeneğinde belirtilen "Öğrencinin kendini denetlemesini sağlamak." ifadesi portfolyonun değerlendirilmesinde kullanılan rubriklerin özellikleridir. Rubrikler öğrenci davranışlarını yönlendirme kontrol altına alma özelliğine sahiptir.

Cevap B

58. Soruda özellikleri verilen sınav türü kısa cevaplı boşluk doldurma türü sınavdır. Çünkü sorunun öncüllerinde yer alan;
• Bilişsel alanın üst düzey zihinsel becerilerini ölçmede uygun değildir.
• Kısmen de olsa öznellik karşılanabilir.
• Objektiflik ve güvenilirlik tam değildir.
• Soruların güçlük düzeyini ayarlamak zaman alır.
• Cevaplar ayrıntı gerektirmedikinden öğrenciler yüksek not alabilir.
İfadelerini kısa cevaplı sınavlar için söyleyebiliriz.

Cevap C

59. Ders başarısını ölçmek için bir testin geçerliliğini dolayısıyla kapsam geçerliğinin yüksek olması gerekir. Madde güçlün indeksinin ise orta güçlük düzeyinde yani Pj=0,50 olması gerekir. Yordama geçerliğinin ve güvenilirliğinin ise yüksek olması gerekir. Bu koşulu sağlayan tek test 4. testtir.

Cevap D

60. Bir testin güvenilir olabileceğini fakat geçerli olması için güvenilirliğin yeterli olmadığını savunma bir öğretmen bu savına I. Test örnek gösterilebilir.

Test	Güvenilirlik	Yordama Geçerliği	Madde güçlük indeksi	Kapsam Geçerliği
I	0.75	0.23	0.25	Düşük

Yukarıda da görüldüğü gibi güvenilirliği yüksek ama yordama ve kapsam geçerliği düşüktür. Dolayısıyla bir testin güvenilirliğini yüksek olması geçerli olması için yeterli olmamaktadır.

Cevap A

7

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

Eğitim Bilimleri

61. I numaralı tasarım çekirdek tasarımdır. Çekirdek tasarımda sorunsal nitelikteki topluluğu ilgilendiren konular ele alınır. Bu yüzden çekirdek tasarımda konu merkezlik ön plandadır. II numaralı ifadede yaşantı merkezli tasarım anlatılmaktadır. Çocuk merkezli tasarımın aksine yaşantı merkezli tasarımda her öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarının aynı olamayacağı, gerçek ilgi ve ihtiyaçların da sürecin başında bilinmeyeceği düşüncesinden hareket edilmektedir. III numaralı tasarım ise süreç tasarımıdır. Süreç tasarımı her konu ya da öğrenme ünitesi için ayrı ayrı öğrenme yolları yerine tüm konular için ortak bir öğrenme yolu benimsenir. Yaklaşımın en önemli ürünü de eleştirel düşüncedir.

Cevap A

62. Özellikleri verilen Avrupa Birliği eğitim programı Erasmus'tur. Erasmus en genel ifadeyle yükseköğretim düzeyindeki kurumların birbirlerini tanımlarına yönelik, üniversiteler arası işbirliklerini de kapsayan bir Avrupa Birliği öğrenci ve öğretim üyesi değişim programıdır.

Cevap A

63. Taba program geliştirme sürecine ilgili herkesin özellikle de öğretmenlerin katılması gerektiğini ifade etmiştir. Mettessel-Michael modelinde ise öğrenci, öğretmen, yönetici ve hatta sıradan vatandaşların program değerlendirme sürecine dolaylı ya da direkt katılımı söz konusudur.

Cevap D

64. Programın ilk ögesi kazanımların belirlenmesidir. Program geliştirme sürecinin ilk işlem basamağı ise ihtiyaçların belirlenmesidir. Oysaki soruda program geliştirme çalışmalarında yapılması gereken ilk iş sorulduğundan cevap program geliştirme gruplarının oluşturulması olacaktır. Çünkü kazanımların ve ihtiyaçların belirlenmesi için ilk önce programın geliştirilmesinde görev alacak grupların tespit edilmiş olması gerekir.

Cevap A

65. II ve V numaralı ifadeler yanlıştır. Çünkü en esnek içerik düzenleme yaklaşımı sorgulama merkezli içerik düzenleme yaklaşımıdır. Doğrusal içerik düzenleme yaklaşımı da Bruner tarafından değil Tyler tarafından ortaya atılmıştır. Jerome Bruner sarmal yaklaşımı ilk olarak ifade eden eğitim bilimcidir.

Cevap C

KPSS

66. Verilen örnekte Dr. Topçaklı soyut cebir dersine "cebire giriş" dersi ile ilgili bazı konuları ilave etmediği zaman öğrenmelerin eksik kaldığı, bu konular programa ilave edildiği zaman da öğrencilerin başarılı olacağı vurgulanmıştır. Bu yönüyle bahsedilen yaklaşım betimsel yaklaşımdır. Betimsel yaklaşımda bir eğitimsel yaşantının yokluğu ile ortaya çıkan zararla varlığı ile elde edilecek yararın karşılaştırılması yapılarak eğitim ihtiyacı belirlenmektedir. Sorularda farklar yaklaşımı ile betimsel yaklaşım sıkça karıştırılmaktadır. Burada pratik olarak şöyle bir yol izlenebilir. Farklar yaklaşımı öğrenci başarısına bakarak ihtiyaçları saptarken betimsel yaklaşım program başarısını baz almaktadır. Bu yüzden farklar yaklaşımında öğrencinin mevcut durumu ile olması gereken durumu, betimsel yaklaşımda ise bir eğitimsel yaşantının yokluğu ve varlığı kıyaslanmaktadır.

Cevap A

67. Uydurma basamağında kişi, beceri haline getirme basamağında kazandığı davranışları, devinmiş özellikleri ağır basan yeni bir problem durumunda kolayca uygulayabilmektedir. Bu yönüyle de verilen örnekte Nusret Ağa devinmiş alanın uydurma basamağında bir davranış sergilemiştir.

Cevap D

68. "Program geliştirme ile ilgili temel kavramları açıkla ve kavramlar arası ilişkileri kıyasla." ifadesinde iki farklı özellik yer almaktadır. Açıklama kavrama düzeyinde bir davranış ifade ederken kavramlar arası ilişkileri kıyaslama analiz düzeyindeki bir davranışa denk düşmektedir. Dolayısıyla verilen cümle tek bir özelliği ifade etmediği için sınırlılık ilkesiyle çelişmektedir.

Cevap B

69. Güdülemede öğrenilen bilgilerin öğrencilerin ne işine yarayacağı açıklanır. Verilen paragrafta İbrahim Bey "çocuklar bu konuyu işledikten sonra itfaiye ve ambulans araçlarının isimlerinin aracı öüne neden ters yazıldığını öğrenmiş olacaksınız." diyerek işleyeceği konunun öğrencilerin ne işine yarayacağını belirtmektedir.

Cevap C

70. Stuflebeam'in Bağlam-Girdi-Süreç-Ürün modelinde diğer modellerden farklı olarak asıl amaç, karar verme yetkisine sahip kişilere programla ilgili bilgi vermektir. Ayrıca modelin diğer modellerden ayırt edici bir diğer yönü ise planlama, yapılandırma, uygulama ve yeniden düzenleme ile ilgili verilerin toplanarak program hakkında karar verilmesidir.

Cevap E

ÇÖZÜMLER

71. Elementlerine ayrıştırma analiz düzeyinde bir davranış ifade etmektedir. "Kullanır" uygulama, "söyler" bilgi, "açıklar" kavrama ve "seçer ve işaretler" de yine bilgi düzeyindeki davranışlara örnek teşkil etmektedir.

Cevap C

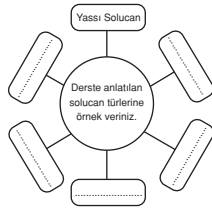
72. Sorunun "A-C-D-E" seçeneklerinde içeriğin taşınması gereken ölçütler verilmiştir. Fakat B seçeneğinde belirtilen "Muhteva ile kenetlilik özelliğine sahip olması gerekir." ifadesi içeriğin taşınması gereken bir özellik değil, hedeflerin taşınması gereken bir özelliktir.

Cevap B

73. Soruda özellikleri verilen kavram öğretim aracı tahmin-gözlem-açıklamadır. TGA yönteminin temel yapısına baktığımızda şunları görebiliriz. TGA yöntemi yapılandırmacı öğrenme teorisiyle uyum içindedir etkili bir eğitim için eğitim esnasında öğrenciler kendi düşüncelerini açıklamaya teşvik edilmeli (tahmin etme aşaması), öğrenciler düşüncelerine meydan okuyan durumlarla karşı karşıya konulmalı (gözlem aşaması) öğrencilerin hipotez kurmaları ve olaylara alternatif düşünme fırsatı verilmeli (tahmin etme ve açıklama aşaması)

Cevap E

74. Öğretmenin kullanmış olduğu kavram öğretim aracı örümcek haritadır. Örümcek haritalar, merkezi bir fikir veya bir düşünce etrafında detaylı düşünmeyi sağlamada faydalıdır. Haritanın ortasında bir fikir yer alır, dallarda destek fikirler, örnekler ve detaylar yer alır. Belli bir kavram, olay ya da durumun alt başlıkları ile birlikte örümcek biçiminde şemalaştırıldığı bir tekniktir

Cevap D

KPSS

75. Sorudaki kavram öğretim aracının (örümcek haritanın) dersin sonunda kullanılmasının temel amacı ölçme ve değerlendirme içindir. Dersin başından kullanıldığında ön organize edici olan ve dikkat çekme işine yarayan kavram öğretim araçları alternatif ölçme araçlarıdır.

Cevap E

76. Soruda anlatılan deneysel çalışma için "A-B-C-D" seçeneğinde belirtilen;
• I. yöntemde öğrenciler yepyeni bir bilgiye ulaşmaktan çok bildiklerini ispatlama şansına bulurlar.
• II. yöntem her zaman gerçekleşen daha ekonomiktir.
• III. yöntem somut yaşantı sağlamada Dale'nin yaşantı konisinde I ve II den sonra gelir.
• En kalıcı öğrenmeyi sağlayacak olan öğretim çalışması I yöntemdir.
Yargılar doğrudur. Fakat E seçeneğinde belirtilen II yöntem duyuşsal hedeflerde diğerlerinden daha etkilidir. İfadesi yanlıştır. Çünkü «Ateş Yakmak» tehlikeli olduğundan öğrenciler bilgisayarda özel bir programla çalışırlar. Ayrıca program sayesinde işlemleri tekrar tekrar yapabilirler ifadesi duyuşsal bir durum ya da beceri gerektiren bir davranış ifade etmemektedir. Aynı zamanda II yöntem duyuşsal hedeflerden ziyade psiko- motor ve bilişsel hedeflerde diğerlerinden daha etkilidir.

Cevap E

77. Sorunun öncüllerinde belirtilen;
X grubu söylemleri Y grubunun söylemlerinin zıttıdır. Bu durum münazaradır. Çünkü münazarada bir konunun iki zıt yönü tartışılmaktadır.
X grubu söylemleri Y grubunun söylemlerinin zıttı değildir. Sadece cevabıdır. X grubunun söylemleri Y grubunun söylemlerinin zıttı değil de cevabı ise bu durum zıt paneldir. Zıt panelde bir grup soru sorar, diğer grup ise cevaplar.

Cevap C

78. Soruda verilen öğrenme stili ve özellikleri eşleştirilmesinden I ve II doğrudur. Fakat III. ve IV. öncül yanlıştır. Çünkü;
Değiştirilen öğrenme stiline: Somut yaşantı ve yansıtıcı gözlem öğrenme biçimlerini kapsar. Ana özellikleri düşünme yeteneği, değer ve anlamların farkında olma, ilişkilerin anlamlı organizasyonu. Yargıları güzel fakat eylemi yoktur. Kendi düşünceleri ön plandadır.
Ayrıştırılan öğrenme stiline ise; Soyut kavramsallaştırma ve aktif yaşantı öğrenme biçimlerini kapsar. Ana özellikleri problem çözme, karar verme, fikirlerin mantıksal analizi, sistematik planlama. Yaparak öğrenme önemlidir.

Cevap E

9

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

Eğitim Bilimleri

79. Belgin öğretmen Tam öğrenme uygulamalarında, öğrenciler arasındaki öğrenme hızı ve öğrenme düzeyi farklılıklarını azaltmak için eksiklikleri tamamlayıcı öğrenme etkinliklerinden;
• Ek süre içinde öncekinden farklı bir yöntemle yapılan öğretim
• Programlı öğretim olanaklarından yararlanılarak yapılan eğitim
• Farklı öğretim süreci ile dersi tekrarlama
• Öğretmen veya özel öğretici tarafından birebir öğretim etkinliklerini kullanabilir. Fakat D seçeneğinde belirtilen "gruplar içinde eksikliklerin gözden geçirilmesi yoluyla birbirinden öğrenme" etkinliklerine yer veremez. Çünkü bu tür etkinliklere özellikle işbirlikli öğrenmede yer verilebilir.

Cevap D

80. "Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz" anlayışı işbirlikli öğrenme için geçerli bir yaklaşımdır. Bu anlayış "B-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen öğretim model ve yaklaşımları için geçerli bir anlayış değildir.

Cevap A

81. Drama, gösterme-yaptırma, rol yapma yöntem ve teknikleri genellikle psiko-motor beceri gerektirdiği için sınıftaki öğrencilerin büyük bölümünün bedensel-kinestetik zeka alanları güçlüdür görüşü doğru bir ifadedir. Sorunun "A-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen görüşler sorumuz için doğru ifadeler değildir.

Cevap B

82. Sorunun seçeneklerinde verilen ifadelerden;
• Kare ile dikdörtgeni ayırt etme
• Piyanoda çalışan iki nota arasındaki farklılıkları duyma
• Kağıt üstünde verilen üçgen, daire ve kareleri biçimlerine göre tanımlama
• Farklı büyüklükteki nesnelere büyüten küçüğe doğru sıralama entelektüel (zihinsel) beceri için doğru örneklerdir. Fakat "A" seçeneğinde belirtilen "Bilimkurgu öykülerini diğer öykülere tercih etme" zihinsel beceri için değil de ayırt etmeyi öğrenme için verilebilecek bir örnek.

Cevap A

KPSS

83. Basamaklı öğretimin A-B-C basamaklarında sırasıyla yapılması gerekenler aşağıdaki gibi olmalıdır.

A basamağı	B basamağı	C basamağı
Sonuçları tartışma	Görevleri yerine getirme	Temel bilgileri öğrenme

Dolayısıyla "C" seçeneğinde verilen sıralama doğru bir sıralamadır.

Cevap C

84. Sorunun seçenekleri incelendiğinde beyin fırtınası, konuşma halkası, drama, ve anlatımda eleştiri yoktur ya da eleştiri tuzağına düşme olasılığı en düşük olan yöntem ve tekniklerdir. Fakat tartışma yada güdümlü tartışma yönteminde eleştiri tuzağına düşme olasılığı çok yüksektir. Güdümlü tartışmanın uygulanış biçimi itibarıyla eleştiri dozunun ayarlanması oldukça güçtür. Bu nedenle eleştiri tuzağına düşme olasılığı oldukça yüksektir.

Cevap E

85. Sorunun seçenekleri incelendiğinde;
A seçeneği: Yaşama yakınlık
B seçeneği: Öğrenciye görelilik
C seçeneği: Yakından uzağa
D seçeneği: Basitten karmaşığa
E seçeneği: Bilinenden bilinmeyene
İlkeleriyle açıklanır.

Cevap A

86. Soruda geleneksel sınıf ortamında yer alan öğrenciler çeşitli özellikleri bakımından birbirlerinden farklılaşmakta iken, tüm öğrenciler için anlatılan konu, anlatılış tarzı ve kullanılan araç gereçler bakımından aynıdır. Bunun sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun öğrenme cabaları başarısızlıkla sonuçlanmaktadır. Bu durumun önüne geçmeye çalışan bireyselleştirilmiş öğretim tekniği için seçeneklerden hangisinin doğru bir açıklama olduğu sorulmaktadır. Seçenekler incelendiğinde "B" seçeneğinde belirtilen "Her öğrencinin kendi yetenek düzeyine uygun bir biçimde yönlendirilmesi, öğrenme tekniklerinin uygulanması ve kendine özgü düzeylerde davranması" ifadesinin bireyselleştirilmiş öğretim için doğru bir ifade olduğunu görmekteyiz. Sorunun diğer seçeneklerinde verilen ifadelerin daha çok tam öğrenme kuramı için söylenebilecek ifadeler olduğu görmekteyiz.

Cevap B

ÇÖZÜMLER

87. Soruda balık kılıcı tekniğinin yararları sorulmuştur. Bu nedenle sorunun "A-B-C-D" seçeneklerinde belirtilen "Sorun çözüme sürecini düzenli hale getirir, sorunu ilgili derin ve nesnel bir görüş kazandırır; Birlikte çalışmayı, farklı görüşlere açık olmayı ve karşıt görüşleri ortaya çıkarmayı sağlar; Sorunun bölümleri arasındaki ilişkileri görme ve sorun üzerinde yoğunlaşma imkânı verir; Neden-sonuç ilişkileriyle girdilerin kontrol edilmesini ve istenen sonuca ulaşılmasını sağlar." ifadeleri balık kılıcı tekniğinin yararları arasında yer alır. Fakat "E" seçeneğinde belirtilen "Sorunun çözüm yollarıyla ilgili seçenek geliştirilmesine ve test edilmesine fırsat verir." ifadesi balık kılıcı tekniğinin değil problem çözüme tekniğinin yararları arasında yer alır.

Cevap E

88. Kartopu bir konuyla ilgili tartışmanın artan sayıdaki grup üyeleriyle yapılmasına dayanan bir tekniktir. Her öğrenci düşündüğü bir konuyu arkadaşlarıyla tartışır ve tartışmaya katılan sayı gitkice büyür ve sonunda tartışmanın özeti sınıfa sunulur. Dolayısıyla sorunun "A-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen "Her öğrencinin katılımını gerektirir, ilgisi ve dikkati çeker; Görüşlerin paylaşılması nedeniyle yeni fikirler geliştirir; Öğrenciler birbirlerinin görüşlerini tanıma fırsatını bulurlar; Sınıf içerisinde etkileşime dayalı bir öğrenme ortamı hazırlar." ifadeleri kartopu tekniğinin yararları arasında yer alırken "B" seçeneğinde belirtilen "Duygu ve düşüncelerin birinden ayrıt edilmesini sağlar." ifadesi kartopu tekniği için söylenemez.

Cevap B

89. Öğretim materyallerinin temel işlev ve özelliklerine baktığımızda;
I. Gerçeğe yakın nitelikte olması, kullanım sürecinde risk taşımaması ve dikkat çekmesi
II. Hedefi ve içeriği destekleyici nitelikte olması ve öğrenmeyi kolaylaştırması
III. Öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve düzeyine uygun olması etkili ve kalıcı öğrenmeyi sağlaması
Yukarıdaki ifadeleri öğretim materyallerinin özellikleri arasında yer alan ifadeler olarak görmekteyiz.
Fakat IV.- ve V. Öncüde belirtilen;
IV. Okulun bulunduğu çevrenin sosyo - ekonomik koşullarına uygun olması
V. Öğretmenin kullanacağı nitelikte olması ve öğrenme için ayrılan süreyi uzatması
İfadeleri yanlıştır. Çünkü öğretim materyalleri okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik şartlarına değil, öğretim hedeflerine, muhtevaya, öğrencinin gelişim özelliklerine uygun olması gerekir. Ayrıca öğretim materyalleri öğretmenin kullanacağı nitelikte değil öğrencinin kullanacağı nitelikte olması ve öğretim süresini uzatmayıp kısaltılması gerekmektedir.

Cevap A

KPSS

90. Sorunun "B-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen ifadeler gösteri tekniği için yanlış ifadelerdir. Fakat "A" seçeneğinde belirtilen "görebek öğrenmeyi sağladığı için sunuş yoluyla öğretimi destekleyerek etkili hale getirir." ifadesi kesinlikle doğru bir yarıdır. Aynı zamanda gösteri tekniği sunuş stratejisinin kullandığı yöntemler arasında yer alır.

Cevap A

91. Buluş stratejisinde;
I.Öncüde belirtilen merak, başarma güdüsü, etkileşim, içten güdülenme II. Öncüde belirtilen etkin katılım ve işbirliği III. Öncüde belirtilen bilgileri birleştirme ve yordamalarda bulunarak sonuca gitme buluş stratejisinde kullanılacak etkinlikler içinde yer alır. Fakat aynı durum IV-V-VI. Öncüller için söylenemez. Çünkü bu etkinliklerde daha çok sunuş ve programlı öğretimde yer verir.

Cevap E

92. Sorunun "A-B-C-D" seçeneklerinde belirtilen ifadeler programlı öğretim için söylenebilecek ifadelerdir. Fakat " E" seçeneğinde belirtilen "Üst düzey ve karmaşık davranışların öğrenilmesinde programlı öğretim materyallerinde yararlanmak öğrenmeyi kolaylaştırır." ifadesi programlı öğretim için söylenemez. Çünkü programlı öğretimde üst düzey karmaşık davranışların öğretimi söz konusu değildir.

Cevap E

93. İşbirlikli öğretim tekniklerinde grup rekabetinin en az olduğu teknik "ayrılıp birleşme" en çok olduğu teknik ise "takım /oyun turnuva" tekniğidir.

Cevap B

94. Sorunun I. Öncüde yapılandırıcılığın özellikleri verilmiştir. Çünkü yapılandırıcılıkta eğitim programı tümdengelim yoluyla ve temel kavramlara ağırlık verilerek işlenir. Öğrenciler yaşama ilgili kuramları oluşturmaya katkısı olan düşünürler olarak görülür. Sorunun II. Öncüde ise proje temelli öğrenme özellikleri verilmiştir. Çünkü proje temelli öğrenme gerçek yaşamın konularına ve uygulamalarına yer verir. Ayrıca bilişsel alanın uygulama, analiz, sentez düzeyindeki davranışlarına yer verir.

Cevap B

11

Türkiye Geneli Deneme Sınavı – 3

Eğitim Bilimleri

95. Soruda bilimsel düşünme, objektif gözlem yapma, elde edilen verilerden sonuç çıkarma, yargıya varma ve hipotez kurma, sayılarla işlem yapma, birbiri ile ilişkili kavramları anlama, düşünceler arasındaki karmaşık ilişkileri anlama yeteneklerini ile matematiksel-mantıksal zeka alanı anlatılmıştır.

Cevap E

96. Soruda yaşam boyu öğrenme yaklaşımından söz edilmektedir. Yaşam boyu öğrenmede;
• Öğretmen yoktur.
• Öğretmen sadece rehberlik eden konumundadır.
• Kişi yaparak yaşayarak öğrenir.
• Kişi internet'i, bilgisayar, konferansları, panelleri, hizmet içi kursları, radyo ve televizyonu kullanır.
• Formal ya da informal yollarla gerçekleştirilebilir.

Cevap A

97. Öğretmenin kavram öğretiminde kullanmış olduğu öğretim aracı akıl- zihin haritasıdır. Zihin haritası kelimeleri ve düşünceleri birbirine bağlamak ve bunları bir anahtar kelime veya düşünce etrafında toplamak için kullanılan bir diyagramdır.

Cevap A

98. Soruda problem çözüme yönteminin iki aşamasında veri toplama söz konusudur. Bunun nedeni nedir diye sorulmuştur. Problem çözüme yönteminin birinci aşamasında problem için ikinci aşamasında ise problemin çözümü için veri toplama işlemi yapılır.

Cevap C

99. Carroll'un okulda öğrenme modelinin öğrenci nitelikleri "zaman, öğretimden yararlanma yeteneği ve sebatır. Öğretim süreci ise fırsat ve öğretimin niteliğidir.

Cevap C

100. Zeynep öğretmen öğrencilerine araştırma ve inceleme yoluyla sorun çözüme ve bilimsel düşünme becerisi kazandırmayı planlamaktadır. Zeynep öğretmenin bu amacına sorunun "B-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen etkinlikler en çok katkı sağlayacak etkinliklerdir. Çünkü bu seçeneklerde problem çözüme ve proje yönteminin kullanımı söz konusudur. Fakat A seçeneğindeki bilişsel alanın alt düzeyinde, sunuş stratejisinde kullanılan gösteri tekniğinde söz edilmiştir. Dolayısıyla en az katkıyı da "A" seçeneği sağlamış olacaktır.

Cevap A

KPSS

101. Soruda verilen öncüller incelendiğinde problem çözüme tekniğinin özelliklerini görmekteyiz.
• Öğrencileri planlı ve düzenli çalışmaya alıştırdır.
• Görev ve sorumluluk bilinci kazandırır.
• Öğrencilerin bilimsel görüş ve tutum kazandırır ve eleştirel düşünmeyi sağlar.
• Öğrenmeye karşı ilgi ve istek uyandırır, öğrenilen bilgiler kalıcı olur.
• Öğrencilerin öğretme – öğrenme etkinliklerine aktif olarak katılmalarını sağlar.
Yukarıdaki ifadeler problem çözüme için kullanılırken, benzetim, görüş geliştirme, altı şapkalı düşünme ve istasyon için kullanılabilecek ifadeler değildir.

Cevap C

102. İnsan beynini paralel bir işlemci olarak gören beyin temelli öğrenme yaklaşımının bu ilkesine en uygun görüş "D" seçeneğinde belirtilen "Birey aynı anda çok şey yapabilecek niteliklerle donanık olduğu için birey kasıtlı ve kasıtsız süreçlerde öğrenir." görüşüdür.(M.Gürol, 2004:92)

Cevap D

103. Ünlü halk ozanımız Âşık Mahsuni'nin türküsünün aşağıdaki rehberliğin ilkelerinden hangisi ile açıklanabilir? Diye bir soru sorulmuştur.
Her birey seçme ve karar verme özgürlüğüne sahiptir. Rehberlik hizmetlerinde bireysel farklara saygı duyulmalıdır. Rehberlik hizmetleri bireye ve topluma karşı sorumludur. Rehberlik yardımcı bireye dönüktür. "B,C,D,E" seçeneklerindeki ifadelerin hepsi rehberliğin ilkeleriyle ilgili türkünün rehberliğin ilkeleri içerisinde yerini bulduğunu söyleyebiliriz.

Cevap A

104. Meslek seçme kuramlarıyla ilgili hangi görüş kime aittir diye bir soru. A, B,C,D Seçeneklerinde görüşler ve görüşün kime ait olduğu ile ilgili eşleştirmeler doğrudur. Fakat E seçeneğindeki Ginzberg bireyin almış olduğu eğitimin süresi, çeşidi, bireyin meslek seçiminde etkili olmadığı değil etkili olduğunu savunur.

Cevap E

ÇÖZÜMLER

105. Rehberliğin dayandığı temeller üçe ayrılır psikolojik temeller, sosyolojik temeller ve felsefi temellerdir.
- 1. Psikolojik Temel:** Psikoloji bilimindeki araştırmalara dayalı anlayışlar ve bilimsel gerçekler psikoloji danışma ve rehberlik alanını etkilemektedir. Bunlar: bireysel ayrılıklar, duyguların yaşamdaki önemi, kişilik ve benlik gelişimine verilen önemin artmasıdır. Bireysel ayrılıklar: bireyler gerek psikolojik gerekse bedensel yönden birbirinden farklıdır. Aynı zamanda insanlar cinsiyetleri bakımından yetenekleri, ilgileri bakımından da birbirleriyle aynı özellikleri göstermezler. Bu nedenle birbirinin aynı olan iki insanı bulmak imkânsızdır. Örneğin ikizlerin bile parmak izleri gibi önemli özellikleri farklıdır.
- Duyguların yaşamdaki önemi:** insan yaşamında duygular günümüze kadar ihmal edilmiş ancak çağdaş eğitim anlayışıyla insan duygularının ve duyuşsal özelliklerinin önemi daha da önemli hale gelmiştir. İnsan yaşamında bilişsel süreçler kadar duyuşsal süreçler de önemlidir. Okullarda sadece bilişsel gelişime ve akademik başarıya önem verilmesi bireylerin bütün olara gelişimlerini engeller.
- Kişilik ve benlik gelişimine verilen önemin artması:** rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri hem bireyin kişiliğinin gelişimi için uygun ortam yaratma hem de bireyin akıl sağlığının korunmasına ve geliştirilmesine yöneliktir.
- 2. Toplumsal (Sosyolojik) Temel:**
- a) Kültür Boşluğu:** Kültürün öğeleri aynı oranda değişime göstermez. Bazı öğeler hızlı değişirken bazı öğeler yavaş değişmektedir. Kültür boşluğu genel olarak maddi kültürün manevi kültürden daha hızlı değişmesinde kaynaklanmaktadır.
- b) Yabancılaşma:** Bireylerin kendi toplumuna ve kültürüne karşı ilgisiz olması durumunda yaşanan güçsüzlük, yaşamın anlamsızlığı, yalnızlık gibi durumlardır.
- c) Kuşak Çatışması:** Kuşak çatışması, iki kuşağın birbiriyle uyumlu olmaması sağlıklı ilişkiler gerçekleştirilememesi durumudur. Kuşak çatışmasının birçok nedeni olmakla birlikte bazıları şunlardır. Teknolojik değişimler, bilgi çoğalması, savaşlar vs.
- d) İş yaşamındaki değişiklikler**
- 3. Felsefi Temeller:** Toplumun bireylere bakış açısı rehberlik hizmetlerinin bir parçası olmakla birlikte insana verilen önem de felsefi rehberlik alanına girmektedir. İnsan karmaşık bir yapıdadır ve insan davranışlarını inceleyen psikoloji de felsefeden doğmuştur. Felsefeler genel olarak bireye dönük ve topluma dönük olmak üzere iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. Psikolojik danışma ve rehberlik bu iki felsefeye göre amaç ve yöntem belirlemektedir. Sonuç olarak rehberlik anlayışı toplumun temel felsefesinden etkilenen bir yapıya sahiptir. Paragrafa baktığımız zaman psikolojik temellerden duyguların yaşamdaki öneminden bahsetmektedir.
- Cevap C**
106. **Kendini açma:** Danışanın kendini yalnız hissetmemesi, iç görü kazanması amacıyla. Psikolojik Danışmanın kendi yaşantı ve duygusuyla ilgili paylaşımında bulunmasına kendini açma denir. Seçeneklere baktığımız zaman danışmanın kendini açmasıyla ilgili olarak A, B, C, E seçeneklerinde böyle bir ifade görememekteyiz. Fakat D seçeneğinde bende üniversite hocamın bana hediye ettiği kitabı kaybettim demekle kendi yaşantısıyla ilgili bir örnek vermektedir.
- Cevap D**

KPSS

107. Soruya göre A, B, C, D seçeneklerindeki sonuçlar, I. numaralı ifade de ki Zeynep'in anne-babasının söylediğine aldırmayarak kendini ifade etmeye devam etmesi sonucu ortaya çıkabilecek durumlardır. E seçeneğinde ise Zeynep'in kendini gerçekleştirme töpülerini ifadesi hümanist yaklaşıma göre doğrudur. Eğer Zeynep II. ifadede ki, anne ve babasının sözüne uyarak şarkı söylemeyi bırakırsa kendini gerçekleştirme zedelenek ve kendini gerçekleştiremeyecektir.
- Cevap E**
108. Sami Bey'in okulun sosyo-kültürel ekonomik çevre koşullarını ve okulun amaçlarını dikkate alarak okulun rehberlik çalışma programını hazırlaması, rehberlik programının rehberliğin ilkelere göre her okulun amaç ve ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermesi yani programın esnekliğini belirtmektedir. Sami beyin okul idaresi ve okul öğretmenlerine ortak bir rehberlik anlayışı kazandırmak amacıyla yaptığı çalışma müşavirlik (konsultasyon) hizmetidir. Okula yeni başlayan öğrencilerin okula daha rahat uyum sağlamlarına yönelik olarak yapılan rehberlik hizmeti ise oryantasyon (uyum sağlayıcı) rehberlik hizmetidir. Seçeneklere baktığımızda bu açıklamalara karşılık gelen seçenek B seçeneğidir.
- Cevap B**
109. Masalda verilme istenen mesaj sorulmaktadır. A seçeneği Her insanın olaylara kendine özgü bir bakış açısı vardır Fenomen kişinin kendini ve dış dünyayı kendine özgü bir biçimde algılayan kişinin öznel yaşantısına verilen isimdir. Bireyin davranışını biçimlendiren en önemli etken, onun kendini ve çevreyi o andaki anlamlandırış biçimi başka bir deyişle bireyin o andaki fenomenidir. Fenomenolojik yaklaşımda benimsenen bilim adamları deneysel çalışmalarından uzak dururlar, edebiyat ve güzel sanatların her dalını insanın doğasına anlamada bir fenomen olarak kullanırlar. B, C, D, E seçeneklerindeki ifadeler masalda verilme istenen mesajı açıklamamaktadırlar.
- Cevap A**
110. Rehberlik uygulamalarında öğrenci ile ilgili herkesin anlayış ve işbirliği içinde çalışması gerekir görüşüne ilişkin olarak aşağıdaki seçeneklerden hangisi yanlıştır? A, B, C, D seçeneklerindeki ifadelerin hepsi rehberliğin ilkelerini doğrularken, E seçeneğindeki yeteri kadar rehberlik uzmanı bulunan okullarda yöneticiler ve öğretmenler rehberlik personeli sayılmazlar, ifadesi yanlış bir ifadedir. Oysa gelişimsel rehberlik anlayışına göre tüm öğretmenler aynı zamanda bir rehberdir.
- Cevap E**

13

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

Eğitim Bilimleri

111. Sevgili tarafından terk edilen Eren psikolojik danışman Âdem Bey'den yardım almak ister. Adem Bey Eren' le görüşürken aşağıdaki iletişim türlerinden hangisini kurması doğru değildir. B, C, D, E seçeneklerindeki ifadelerde empatik bir iletişim varken A seçeneğinde takma kafanı gelir geçer ifadesi bir iletişim engeldir.
- Cevap A**
112. **Danışandan Hız Alan Yaklaşım:** Rogers'a göre insanın kendi varoluşunun bilincinde olması onun dengeli, gerçekçi kendini ve diğer insanları zenginleştirici davranışları geliştirmesine neden olur. Rogers insanları doğuştan iyi huylu ve çevresiyetle etkin ilişki kurabilecek diye niteler. Bireye terapistin yardım edebilmesi için üç nitelik gereklidir.
- 1) Empati:** Terapist danışanı anlayabilmesi için onun fenomenolojik dünyasına eğilmesi gerekir.
- 2) Değer Verme:** Terapist danışana koşulsuz değer vermeli onu hiçbir zaman yargılamamalıdır.
- 3) İçtenlik:** Terapistin içtenliği durumunda süren ilişkisinde bir andan, diğerine hissedebildiği yaşantılarından kaynaklanır. Rogers danışandan hız alan Psikolojik danışma terimini ortaya attı. Danışanın duygularına karşılık veren sıcak bir tutum önerilmektedir. Rogers'in görüşleri insancıl psikoloji akımından sayılmaktadır. İnsanı güdüleyici en önemli güç kendini gerçekleştirme amacıyla gizli güçlerine etkinlik kazandırma eğilimi insanda doğuştan vardır. Bir insanın bir yaşantıyı olumlu veya olumsuz nitelmesi bu davranışın organizmasının gelişmesine ve zenginleşmesine katkıda bulunup bulunmaması değil, diğer insanlardan öğrendiği değer verilme koşullarına uyup uymamasıdır. Bireye ilişki içinde bulunan terapist onu koşulsuz kabul edici bir ortam içine sokacaktır.
- Davranışçı Yaklaşım:** Kişilik doğumdan sonraki olumlu ve olumsuz öğrenmeler üzerine kurulu. İnsanın kazandığı her davranış olumlu veya olumsuz olsun bir öğrenme ürünüdür. İnsan akli bir boş levha gibidir. Her şey öğrenme ve yaşantılarla kazanılır. İnsandaki psikolojik problemler yanlış öğrenmelerin bir sonucudur. Çözüm ise doğru davranış öğrenmesidir. Birey olumsuz davranış öğreniyorsa, aynı yolla olumlu davranış da öğrenmeye yönlendirilebilir. Yani bu yolla yanlış olan uyarıcı-tepki bağı bu kez doğru kurulmuş olur. Tedavi Yöntemi: Sistematik duyuşlaştırma, yeniden bilişlendirme, atlanıklı eğitimi, model almadır.
- Akılci Duygusal Yaklaşım:** (Ellis): Bireyin akılci tutarlı ve gerçekçi düşünerek olaylara yaklaşımını sağlayan tekniktir. İnsan inandığı ve inandığı için de gerekli gördüğü durumlara uygun davranışlarda bulunur. Davranışlara bakıldığında insan hem rasyonel hem de irrasyonel bir varlık olarak görülür. İnsanın duygusal problemleri, onun mantıklı olmayan düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. İnsan zekâ gücünü kullanarak, duygusal rahatsızlıklarından kurtulabilir. Aslında duygu ve düşünce bir birinden farklı iki süreç değildir. Duygular düşünce ile kontrol altına alınabilir. Duygu daha çok kişiseldir. Düşünce ise kişi dışıdır. Bu yaklaşımın amacı bireyin sahip bulunduğu irrasyonel düşünceleri rasyonel düşüncelere değiştirmektir. Bunun için kişinin kendinde mevcut akılci ve tutarlı olmayan gerçek dışı düşüncelerinin farkına varması, bunların gerçekçi ve rasyonel düşünce davranışlarla değiştirilmesine yardım etmek gerekir. Tedavi: Danışana ev ödevleri verilmesi, doğru düşünme için stratejiler öğretme bir yaklaşım sergilenmelidir.

KPSS

- Eklektik Psikolojik Danışma Yaklaşımı:** Eklektik psikolojik danışma alanında başlı başına bir kuram değildir. Belirli bir görüşe bağlı kalmaksızın, çeşitli görüşlerden yararlanarak danışmanların kendilerine özgü olarak geliştirdikleri psikolojik danışma yaklaşımına eklektik danışma denir.
- Transaksyonel Analiz Yaklaşımı (İşlemsel Çözümleme Yaklaşımı):** TA yaklaşımı, hayata belli bir bakış şekli ve son derece hümanist bir felsefe üzerine kurulmuştur. Kuramın felsefesi şu hipotezlere dayandırılmıştır:
- Tüm İnsanlar İyidir (okey'dir):** Herkes düşünme yetisine sahiptir. Yaşamında ne olacağına herkes kendisi karar verir. Herkes, kendi davranışlarından, kendi düşüncelerinden ve duygularından sorumludur. İçinde bulunduğu koşullar ya da çevrenin üzerimize yarattığı etkiye ne şekilde tepki vereceğimize kendimiz sorumluyuz. Yaşamımızda karşılaştığımız deneyimlerde bizim davranış ve seçimlerimiz belirleyici olmaktadır. TA 'ya göre, küçük çocuk çevrenin baskılarından kendisi tepkilerini seçer. Bu olgu, yetişkinlik döneminde kişisel değişim sürecinde yeniden gündeme gelir. Biz, eğer istersek, yeni seçimler yaparız, yeni kararlar alarak yaşamımızı yeniden düzenleyebiliriz. Kuramın dayandığı temel anlayış, Berne'nin şu ifadesiyle özetlenebilir: "İnsanlar dünyaya prens ve prenses olarak gelirler, ancak daha sonra kurbağaya dönüşürler. Danışmanlığın amacı da, insanların yeniden prens veya prenses olmalarına yardımcı olmaktır."
- Cevap E**
113. Anekdot (Vak'a kaydı, olay kaydı): Anekdot, gözlem sonuçlarının kaydedilmesi amacıyla geliştirilmiş özel bir formun adıdır. Anekdot, uzman, öğretmen ve yöneticilerin zaman zaman tanık oldukları ve önemli gördükleri iyi ve kusurlu olduğunu düşündükleri öğrenci davranışlarının sürekli objektif ve ayrıntılı şekilde kaydedip saklanmaları tekniğidir. Anekdotlar ayrı ayrı kartlar biçiminde hazırlanacağı gibi, taşınabilir defterler biçiminde de olabilir. Birey hakkındaki anekdotlar sonradan özetlemek ve toplu dosyalara aktarmak üzere bir zarf içine toplanacağı gibi her birey için anekdot özetleme formu da geliştirilebilir. Anekdotlarda, öğrenciyeye ilişkin tüm gözlemler kaydedilmelidir. Sıradan olmayan tipik, dikkate değer davranışların kaydedilmesi gerekli ve önemlidir. Bir anekdotta; Gözlemcinin adı, soyadı ve unvanı, Gözlenen öğrencinin adı, soyadı, numarası, sınıfı ve şubesi, Olayın geçtiği yer ve zaman Gözlenen olayın objektif olarak betimlenmesi Gözlemcinin yorumu ve önerisi için ayrılmış kısımların bulunması, **Anekdotun amacı:** Gözlem listeleri gözlenecek davranış ifadelerini içeren ve gözlemlerin işaretleme yolu ile kaydedilmesi için kullanılan araçlardır. **Vak'a inceleme:** Vak'a inceleme sorunu olan kişiyi bir bütün halinde derinlemesine inceleme demektir. Vak'a inceleme test ve çeşitli test dışı teknikler kullanılarak sorunu olan birey hakkında çok çeşitli bilgiler toplanmalı; amaç bireyin sorunun nedenlerini ve uygun tedavi yöntemlerini sap-

ÇÖZÜMLER

tamak, bireyin sorununu iyileştirici önlemler almaktır. Vak'a incelemesi bireyin öz geçmişi ve hayat hikayesini kapsadığı gibi bunda ötesinde toplanan bilgilerin analiz ve yorumlarını, sorunların ya da problemlerin giderilmesi için gerekli değerlendirmeleri, önlemleri ve önerileri de kapsar.

Vak'a incelemesi özet olarak şu bilgileri içerir

1. Vak'anın adı soyadı, doğum yeri, ve doğum tarihi
2. Ana babasının sağlığı, öz, üvey oluşu
3. Sorunun kısaca tanımı
4. Tıbbi ve psikolojik muayene
5. Geçirdiği hastalıklar ve ameliyattır
6. Akademik başarıları, okul yaşantısı, öğretmenleri ve sınıf arkadaşları ile ilişkisi, disiplin vak'aları
7. Aile tarihçesi, ailenin sosyo-ekonomik durumu, kardeş sayısı
8. Sosyal ilişkileri, okul dışı sosyal etkinlikleri, karşı cinsle ilişkileri, polis kayıtları
9. Duyusal gelişimi
10. Geleceğe ilişkin beklentileri ve planları
11. Sorunla ilgili genel değerlendirme
12. Önerilen tedavi yolları ve alınacak önlemler
13. Önerilerin uygulanmasına ilişkin planlar
13. İncelemeyi yapan kişi, kurum ve tarih

Vaka incelemesini yapan kişi objektif, açık ve seçik olmak, kişisel yanlıktan kaçınmak, saygısal verilere dayanarak saygıyla desteklenmeyen gereksiz bilgi vermekten, dayanıksız yorum ve genelleme yapmaktan sakınmak zorundadır. Vaka incelemesi raporlarının ilgili diğer uzmanlarla birlikte ele alınması, hatta gerekirse bu amaçla "vaka konferansı" toplantıları düzenlenmesi, böylece, birey için alınacak psikolojik yardım önlemlerinin birlikte programlanması daha da uygun olur.

Sistemli gözlem: Neyin nerede, nasıl, ne zaman gözleneceğinin önceden planlandığı, amacın saptandığı ve belli kurallara uyarak yapılan gözlemdir. Gelişi güzel gözleme göre daha geçerli ve güvenilirdir.

Örneğin: Öğrenciyi derste, laboratuvarında, okul içi ve dışında, oyun ortamında gözlemleyerek hakkında bilgi topların.

Vaka Konferansı: Bir bireyin davranışlarını daha iyi anlamak ve yorumlamak amacıyla bir grup danışmanın ya da uzman personelin bir araya geldiği bir toplantıdır. Vaka konferansında her türlü özel ve gizli bilgilerin açıkça ortaya konduğu bir toplantıdır. Vaka konferansına genel bir ilke olarak, söz konusu birey ile velisi ve ona yakın kişiler katılmazlar. Paylaşılan bilgilerin etik olarak gizliliği esastır

Cevap C

114.

Tilki (Uzlaşma) Yöntemi.
Tilkiler hem kendi amaçlarına hem de ilişkilerine orta derecede önem verirler. Tilkiler uzlaşma ararlar. Kendi amaçlarının bir kısmından vazgeçerler. Ve çatışmaları kişiyi de amaçlarının bir kısmından vazgeçmeye ikna ederler. Her iki tarafın da bir şeyler kazanacağı bir çözüm yolu ararlar. Böyle bir çözüm bulmak için kendi amaçlarından bir parça fedakârlık yapmaya razı olurlar. Orta derecede girişimcilik ve işbirliği içeren bu stratejiyi kullanan bir kişinin amacı, her iki tarafı da kısmen tatmin eden, karşılıklı olarak kabul edilebilir, uygun bazı çözümler bulmaktır. Bu strateji, uyma ile rekabetçiliğin ortasında bir yere düşer.

Cevap C

KPSS

Eğitim Bilimleri

Tilki stratejisini şu durumlarda kullanmak uygun olabilir:

- A. Amaçlar orta derecede önemliyse ve daha girişken stratejileri kullanmaya değmezse,
 - B. Eşit statüdeki kişiler çatışmaya taraf olmuşlarsa,
 - C. Karmaşık bir sorun için geçici bir çözüme ulaşmak gerekiyorsa,
 - D. Önemli bir sorun için uygun çözümlere ulaşılacak isteniyorsa,
 - E. Rekabet ya da işbirliği stratejilerinin sonuç vermediği durumlarda,
- A seçeneğindeki amaçlar çok yüksek derecede önemliyse değil orta derecede önemliyse olacak ve daha girişken stratejileri kullanmaya değiyorsa olacak

Cevap A

115.

"A.B.C.D." seçeneklerindeki Öğrenciyi ilgi ve yeteneklerini kişiliğini tanımasına olanak sağlama, Öğrencinin özgüven ve benlik kavramını güçlendirme, Öğrenciyi başarılı olabileceği ortamlar hazırlama, Öğrencide iletişim becerileri ve sosyal becerileri geliştirme öğretim kademesine göre rehberlik hizmetleri düşünüldüğünde ilköğretimde sunulan rehberlik hizmetleri kapsamındadır. Fakat E seçeneğindeki farklı düşünme biçimlerini anlayış gösterme bu rehberlik hizmeti ortaöğretim döneminde sunulması gereken bir rehberlik hizmetidir

Cevap E

116.

A seçeneğindeki APATİK OLMAK: İlgisizlik, duyarsızlık, hiçbir şeye ilgi göstermeme, duygusuz olma. Aşırı biçimi insani depresyona götürebilir. Çocuğun velisiyle empati çerçevesinde duygu yansıtması yapılmıştır
B seçeneğindeki EMPATİK OLMAK: Apatiklik kavramı ile sempati arasında bir duygudur. Kişiyi sahiplenmeksizin ilgi gösterir. Onun dünyasına bakiş açısına karşılıksız kimliği kaybetmeksizin yaşamaktır. Onun duygularını hissederek ama onun duyguları ile yaşamaz. Acı ve stres hissetmez. Çocuğun velisiyle iletişim engelli çerçevesinde iletişim kurulmuştur
ANTİPATİK ; İnsanlara soğuk gelen, samimiyet kurmayan, uzak, yabancılık, itici.
D seçeneğindeki SEMPATİK OLMAK: Diğer insanların duyguları ile aşırı ilgilenmek. Bazı insanlar sempatik olabilmek için kendi duygularını önemsemezler. Başkaları için yaşarlar. Başkalarına karşı aşırı ilgilidirler. Oldukça kırılabilir olurlar. Burada iki temel duygu vardır. Merhamet duygusu sahiplenme duygusu vardır.
E seçeneğindeki PASİF (ÇEKİNGEN) OLMAK Kendisinden üstün sandığı kişilere karşı pasif ve eziklik duygusu hissederek. ... Çekingen birey, her şeyden önce çekingen olduğunu, nerede nasıl bir tutum sergileyeceğini pek bilemez

Cevap A

117.

Okul psikolojik danışmanı Kadir Bey Erdem'in İngilizce dersine karşı olan olumsuz tutumunu değiştirebilmek için ders öğretmeni Zafer Bey'e dersini işlerken, öğrenci için farklı etkinlikler düzenleyebileceğini, dersini daha farklı şekillerde sunarak öğrencinin derse karşı olan olumsuz tutumunu olumlu yönde değiştirebileceğini söylemesi temel işlevine göre tamamlayıcı rehberliktir. Okul rehberlik programlarının etkinliğini artırmak amacıyla Zafer Bey'e verilen rehberlik hizmeti ise konsültasyon hizmetidir.

Cevap E

15

Türkiye Genel Deneme Sınavı – 3

Eğitim Bilimleri

118. Kapsamlı rehberlik programının özellikleri ile ilgili bir soru, kapsamlı rehberlik programının özellikleri düşünüldüğünde I, II, ve V numaralı ifadeler kapsamlı rehberlik programıyla ilgili doğru yargılardır. Fakat III. ve IV numaralı ifadeler ise yanlıştır. Kapsamlı rehberlik programı okul rehberlik programının kendisini değil bir parçasını oluşturur. Öğretmen merkezli bir anlayış değil öğrenci merkezli bir anlayışı temel alır.

Cevap C

119.

Eğitim-öğretim kurumundaki seçmeli derslerin konulmasında çevre koşulları, okulun olanakları, öğretmen sayısı ve branşı da göz önünde tutulmalıdır. Eğitim-öğretim kurumundaki seçmeli derslerin konulmasında çevre koşulları, okulun olanakları, öğretmen sayısı ve branşı da göz önünde tutulmalıdır. Eğitim-öğretim kurumundaki seçmeli derslerin konulmasında çevre koşulları, okulun olanakları, öğretmen sayısı ve branşı da göz önünde tutulmalıdır. Eğitim-öğretim kurumundaki seçmeli derslerin konulmasında çevre koşulları, okulun olanakları, öğretmen sayısı ve branşı da göz önünde tutulmalıdır. Eğitim-öğretim kurumundaki seçmeli derslerin konulmasında çevre koşulları, okulun olanakları, öğretmen sayısı ve branşı da göz önünde tutulmalıdır.

Cevap C

120.

İnsanoğlu doğru yoldan şaşmazdı işte hile, sözde yalan olmasa
Türlü türlü felakete düşmezdi işte hile, sözde yalan olmasa
(Aşık VEYSEL)
KOŞULSUZ KABUL: İnsancıl yaklaşımların en temel ögesi insanın değerliliğidir. Türk Hürmetlerinde ise bu değerliliğini çok açık bir biçimde görmek mümkündür. Örneğin; birey hangi dine, millete, ırka, renge ve cinsiyete ait olursa olsun, sırf insan olduğu için kabul gördüğünü söylemek mümkündür. Bu konuda Mevlana diğer düşünürlerin önüne geçmiş durumdadır ve tüm dünya insanlarına da örnek olacak niteliktedir. Bir başka ifadeyle Mevlana düşünce ve hoşgörü dolayısıyla insanlar arasında bir bağ, bir köprü kurmuştur.
SAYGI: Bireyin değerliliğinin en önemli göstergesi saygıdır. Hürmet insanlarda hoşgörüyü, kendini kontrolü, insafı olmayı küçüklere şefkat ve saygıyı, dostlukla ve vefayı saygı formatında görmek mümkündür.
SAYDAMLIK: Saydamlık içi dışı bir olmak ve açıklık demektir. Bu ilkeyi gerek Mevlana'da gerek Yunus'ta gerekse Bektaşî Velî'de örneğin: "Biz olduğumuz gibi görünmekteyiz." Değişlerinde kristalize edilmiş bir biçimde ve hayranlık uyandırılacak tarzda tüm insanlığa model olacak biçimde sergilediğini söyleyebilmek mümkündür.
SPONTANLIK; (kendiliğindenlik) insanın içindeki duyguları ve istekleri fark edip bunlara uygun davranışlarda bulunmasıdır yani bir insanın spontan olması demek; iç dünyasını doğal olarak ifade edebilmesi demektir.
DOĞRULUK; doğru olma durumu, doğru olana yakışır davranış, dürüstlük. Düşüncenin gerçeğe uyması; yargı ve önermelerin gerçeğe uygun olması.
Yukarıdaki açıklamalardan sonra doğru cevabın saydamlık olduğunu söyleyebiliriz.

Cevap D

KPSS

ÇÖZÜMLER

KPSS TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 3					
1. E	21. D	41. A	61. A	81. B	101. C
2. D	22. B	42. B	62. A	82. A	102. D
3. C	23. B	43. E	63. D	83. C	103. A
4. A	24. B	44. C	64. A	84. E	104. E
5. B	25. C	45. E	65. C	85. A	105. C
6. C	26. C	46. C	66. A	86. B	106. D
7. D	27. A	47. A	67. D	87. E	107. E
8. C	28. E	48. E	68. B	88. B	108. B
9. D	29. C	49. D	69. C	89. A	109. A
10. E	30. D	50. D	70. E	90. A	110. E
11. E	31. C	51. D	71. C	91. E	111. A
12. D	32. B	52. A	72. B	92. E	112. E
13. B	33. D	53. C	73. E	93. B	113. C
14. B	34. D	54. B	74. D	94. B	114. A
15. B	35. D	55. C	75. E	95. E	115. E
16. D	36. C	56. D	76. E	96. A	116. A
17. C	37. E	57. B	77. C	97. A	117. E
18. E	38. C	58. C	78. E	98. C	118. C
19. C	39. C	59. D	79. D	99. C	119. C
20. A	40. D	60. A	80. A	100. A	120. D